

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. G. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. gegužės 24 d. Nr. 242-215
Vilnius

Lietuvos bankas gavo M. G. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju pagrįstumo.

N u s t a t y t a:

2016 m. lapkričio 28 d. Nemenčinės plente, Kairėnų kaime, įvyko eismo įvykis, kuriame buvo sugadintas pareiškėjui nuosavybės teise priklausantis automobilis „BMW 3 320D Touring“, valstybinis numeris (*duomenys neskelbtini*), draudiko apdraustas sausumos transporto priemonių draudimu pagal Transporto priemonių draudimo taisyklės Nr. 21 (2015 m. spalio 27 d. redakcija, galiojanti nuo 2015 m. lapkričio 15 d.) (toliau – Taisyklės) (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)).

Draudikas, surinkęs žalos bylos administravimo duomenis, nustatė, kad eismo įvykį nulėmė vairuotojo veiksmai. Draudiko atstovas, atvykęs apžiūrėti sugadinto pareiškėjo automobilio, išmatavo visų keturių automobilio padangų protektoriaus gylį ir nustatė, kad vienos iš padangų jis yra 2,66 mm. Remdamasis šiais duomenimis ir tuo, kad pagal kelių eismo taisyklės draudžiama eksploatuoti automobilį, jeigu padangos gylis mažesnis negu 3 mm, draudikas įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė atlyginti pareiškėjo patirtą žalą dėl automobilio sugadinimų.

Pareiškėjas nurodė, kad eismo įvykis įvyko siekiant išvengti susidūrimo su kitu eismo dalyviu ir vengiant skaudesnių padarinių, nes susidūrus su eismo įvykį sukėlusiu ir iš įvykio vietos pasišalinusiu kito valdytojo vairuojamu automobiliu, galėjo nukentėti žmonės ir padariniai galėjo būti skaudesni. Pareiškėjo nuomone, jo veiksmai nagrinėjamo ginčo kontekste sietini su bendroju transporto priemonės valdytojo elgesiu vairuojant, kai siekiama užtikrinti, kad transporto priemonė ir toliau saugiai važiuotų, todėl pareiškėjas ginčija draudiko sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir laiko draudiko veiksmus nepagrįstais. Pareiškėjas teigia, kad draudiko atstovas padangos protektoriaus gylį matavo užterštoje sniegu ir purvu padangos vietoje, todėl minėti matavimai yra nesuderinami su jokiais protingumo ir teisingumo kriterijais. Pareiškėjo teigimu, jo automobilis yra techniškai tvarkingas. Be to, draudiko vertinimas buvo padarytas skubotai ir neįsigilinus į pareiškėjo paaiškinimus apie eismo įvykio aplinkybes. Pareiškėjo nuomone, draudimo taisyklių nuostata, kuria remiasi draudikas, pripažindamas įvykį nedraudžiamuoju, negali būti aiškinama ir taikoma taip, kad dėl to būtų iš esmės paneigiama draudikui draudimo sutarties pagrindu kylanti pareiga atlyginti žalą. Pareiškėjas nesutinka su draudiko nustatytu eismo įvykio priežastiniu ryšiu (automobilio padangų protektoriaus gyliu) ir šį savo teiginį grindžia savo atliktu padangų protektoriaus gylio elektroniniu matavimu, kuriuo remdamasis prašo draudiko sprendimą dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju pripažinti nepagrįstu ir įpareigoti išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtą žalą.

Draudikas, atlikęs išsamius žalos bylos administravimo veiksmus, nusprendė eismo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 8.1.5 papunkčio nuostatą, kad įvykis laikomas nedraudžiamuoju, o draudimo išmoka nemokama, kai transporto priemonė yra sugadinama arba sunaikinama dėl to, kad ji ir (ar) jos tempiama priekaba yra techniškai netvarkingos, t. y. kai ją naudoti draudžia Lietuvos Respublikos teisės aktai. Ši išlyga netaikoma, kai nėra priežastinio ryšio tarp įvykio ir transporto priemonės techninės būklės. Draudikas pažymėjo, kad žalos bylos

administravimo metu buvo nustatyta, kad pareiškėjas, mėgindamas išvengti susidūrimo su automobiliu iš priekio, pasuko vairą link kelkraščio, kur sniegas įtraukė automobilį ir jis tapo nevaldomas, nuslydo į medžiais apaugusį griovį.

Draudikas nustatė, kad pareiškėjo automobilio padangos neatitinka teisės aktų reikalavimų. Techninių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimų, patvirtintų Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 2B-290, 1 priedo „Bendrieji motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimai“ 5.7.1 papunktyje nurodyta, kad M1 klasės transporto priemonių naudojamų padangų protektoriaus rašto gylis nuo lapkričio 10 iki kovo 31 d. turi būti ne mažesnis kaip 3,0 mm. Apžiūros metu draudiko atstovas, apžiūrėjęs pareiškėjo transporto priemonę, nustatė, kad galinių padangų protektoriaus gylis yra mažesnis kaip 3,0 mm. Draudikas, norėdamas priimti teisingą ir pagrįstą sprendimą, 2016 m. lapkričio 30 d. dar kartą apžiūrėjo pareiškėjo transporto priemonę ir elektroniniu padangų protektoriaus gylio matuokliu nustatė, kad dešinės pusės priekinės padangos protektoriaus gylis buvo 4,68 mm, dešinės pusės galinės – 2,66 mm. Taigi draudikas, įvertinęs šiuos duomenis, nustatė, kad pareiškėjas eksploatavo transporto priemonę, kuri įvykio metu buvo techniškai netvarkinga, t. y. neatitiko teisės aktų keliamų reikalavimų.

Draudikas, pripažindamas 2016 m. lapkričio 28 d. eismo įvykį nedraudžiamuoju, taip pat nustatė priežastinį ryšį tarp įvykio ir transporto priemonės techninės būklės. Įvertinus žalos bylos administravimo metu pareiškėjo pateiktas faktines aplinkybes, buvo nustatyta, kad jo valdomas automobilis užvažiavo ant sniego, tapo nevaldomas, nuslydo į apaugusį medžiais griovį. Pasak draudiko, šios faktinės aplinkybės aiškiai rodo, kad transporto priemonės sumėtymą ir slydimą tiesiogiai lėmė netinkamas padangų protektoriaus gylis, kuris yra esminis rodiklis, norint žiemos metu saugiai eksploatuoti transporto priemonę ir išvengti eismo įvykių. Šiuo nagrinėjamu atveju pareiškėjo transporto priemonės padangos yra susidėvėjusios, o jų protektoriaus gylis artimas neleistinam. Viena iš padangų neatitinka jai keliamų reikalavimų, nes jos protektoriaus gylis nesiekia minimalios 3 mm ribos. Draudikas, įvertinęs visus šiuos duomenis, nustatė, kad pareiškėjas nesilaikė nei Taisyklėse, nei teisės aktuose numatytų reikalavimų, todėl draudiko sprendimas 2016 m. lapkričio 28 d. eismo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti mokėti draudimo išmoką yra teisingas ir pagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus ginčo šalių Lietuvos bankui nurodytus argumentus, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju ginčas iš esmės kyla dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir draudimo išmokos išmokėjimo.

Nagrinėjamo ginčo atveju pareiškėjas reikalauja rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme arba draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme arba draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme arba draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Aukščiausiojo teismo praktikoje pažymėta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga, tačiau ji nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis, tiek draudimo polise aptartomis individualiomis sąlygomis. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje*

UAB „Vitulas“ v. UAB DB „Ergo Lietuva“, byla Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis).

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, padariniams ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas; 3 dalyje – kad draudikas neturi teisės: 1) išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs draudžiamojo įvykio buvimu; 2) atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Taigi pagrindas draudimo išmokai sumokėti yra faktas, patvirtinantis draudžiamojo įvykio buvimą. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant dėl pareiškėjo pateikto reikalavimo pagrįstumo turi būti nustatoma, ar įvyko draudžiamasis įvykis.

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos išmokėjimo arba suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką. Pažymėtina, kad įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatomos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai arba iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamojo įvykio atveju, draudžiamajam įvykiui įvykus dėl įstatyme numatytos draudėjo kaltės formos, draudėjui pažeidus draudimo sutarties sąlygas, kitais nustatytais atvejais.

Taisyklių, esačių šalių sudarytos draudimo sutarties dalimi, 7.1 papunktyje nustatyta, kad draudžiamasis įvykis yra apdraustos transporto priemonės sunaikinimas ar sugadinimas dėl bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių atsitikimų arba transporto priemonės vagystė pasireiškianti kaip transporto priemonės ar atskirų jos dalių pagrobimas arba užvaldymas plėšimo būdu, išskyrus įvykius, Taisyklėse įvardytus kaip nedraudžiamieji.

Minėta, kad nagrinėjamo ginčo atveju pareiga įrodyti, kad įvykis, dėl kurio pareiškėjas reikalauja draudimo išmokos, yra nedraudžiamasis, t. y. eismo įvykis kilo ne dėl išorės jėgų poveikio, o dėl apdrausto automobilio techninės būklės, kilo draudikui. Draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, remiasi po eismo įvykio pareiškėjo pateiktais paaiškinimais apie eismo įvykio aplinkybes, kad „bandant išvengti susidūrimo su automobiliu iš priekio pasukau link kelkraščio ir ten buvęs sniegas įtraukė mano automobilį ir jis tapo nevaldomas. Nuslydau į griovį ir ten buvusius medžius“, po eismo įvykio atlikta automobilio apžiūra ir 2016 m. lapkričio 30 d. surašytu transporto priemonės techninės apžiūros aktu, kur draudikas pažymėjo, kad automobilio dešinės pusės priekinės padangos protektoriaus gylis yra 4,68 mm, o galinės – 2,66 mm, padangų pagaminimo data – 2008 metų 21 savaitė. Draudikas, priimdamas sprendimą dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju, taip pat remiasi tuo, kad protektoriaus gylis matuotas nuvalius padangos dalį, t. y. toje vietoje, kur jokio pareiškėjo minimo užteršimo sniegu ir purvu nėra. Draudikas pastebi, kad protektoriaus gylis matuotas kelis kartus ir skirtingose padangos vietose (nustatyti protektoriaus gyliai: 2,84 mm, 2,82 mm, 2,74 mm, 2,66 mm). Be to, kad visos padangos protektorius yra pernelyg nudilęs, matyti įvertinus protektoriaus gylį vizualiai, vertinant padangų nuotraukas iš viršaus ir iš šono. Draudikas atkreipia dėmesį, kad minimalus leistinas 3,0 mm gylis laikomas kritine riba, o padangų gamintojų rekomenduojamas protektoriaus gylis žiemos metu yra kur kas didesnis. Taigi atvejai, kuomet protektoriaus gylis nesiekia net 3,0 mm, vertintini vienareikšmiškai – transporto priemonė techniškai netvarkinga, o ją eksploatuoti griežtai draudžiama, nes tai turi didelės įtakos eismo saugumui.

Pareiškėjas savo reikalavimą grindžia tuo, kad vienos iš keturių padangų neatitiktis kelių eismo taisyklėms 0,34 mm yra nereikšminga ir su 2016 m. lapkričio 28 d. eismo įvykiu nesusijusi. Pareiškėjas papildomai nurodo, kad draudiko nustatytus duomenis paneigia jo paties atliktas automobilio žieminių padangų protektoriaus elektroninis matavimas, tačiau prie kreipimosi į Lietuvos banką pridėda žalos bylos nuotraukas, iš kurių vienoje matyti, kad padangos protektoriaus gylis yra 2,66 mm. Pareiškėjo teigimu, draudikas taip pat neįrodė priežastinio ryšio tarp jo automobilio padangų protektoriaus gylio ir eismo įvykio fakto.

Vertinant pareiškėjo argumentus esą draudikas nepagrįstai nustatė, kad galinio dešinio rato padangos protektoriaus gylis neatitinka jam keliamų reikalavimų, pažymėtina, kad draudikas automobilio apžiūrą atliko iš karto po eismo įvykio. Transporto priemonės techninės apžiūros

akte nurodyta, kad apžiūrimas pareiškėjo automobilis, kurio dešinės pusės galinės padangos protektoriaus gylis yra 2,66 mm. Iš žalos byloje esančių nuotraukų matyti, kad draudikas matavimus atliko naudodamas elektroninį matavimo prietaisą keliose padangos vietose ir, priešingai, negu nurodo pareiškėjas, tose vietose, kurios nebuvo užterštos sniegu ar purvu. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjas, nors ir nurodo, kad jo paties atlikti protektoriaus gylio matavimai paneigia draudiko atliktus, tačiau nepateikia jokių įrodymų, galinčių pagrįsti šį teiginį. Remiantis jau išdėstytais argumentais, vertintina, kad pareiškėjas nepaneigė draudiko 2016 m. lapkričio 30 d. transporto priemonės techninės apžiūros akte nustatyto galinio dešinio rato padangos protektoriaus gylio neatitikties minimaliam teisės aktais leistinam.

Pareiškėjas, siekdamas įrodyti, kad net ir galima galinio dešinio rato padangos protektoriaus gylio 0,34 mm neatitiktis minimaliam leistinam gyliui, negalėjo turėti įtakos eismo įvykiui, remiasi tuo, kad draudikas, nustatydamas priežastinį ryšį, neatsižvelgė į įvykio aplinkybes ir pareiškėjo pateiktus paaiškinimus. Vertinant šią pareiškėjo nurodytą aplinkybę, reikėtų pažymėti, kad 2016 m. lapkričio 28 d., kai įvyko eismo įvykis, kelio danga buvo snieguota. Kaip nurodo pats pareiškėjas, „pasukau link kelkraščio ir ten buvęs sniegas įtraukė mano automobilį ir jis tapo nevaldomas“.

Draudikas, mėgindamas pagrįsti priežastinį ryšį tarp eismo įvykio ir pareiškėjo automobilio techninės būklės, atsižvelgė į tai, kad eismo įvykis įvyko dėl blogo padangų ir kelio dangos sukibimo. Draudiko vertinimu, nudilusios pareiškėjo automobilio padangos neužtikrino maksimalaus ir saugaus sukibimo su kelio danga, dėl to pareiškėjo automobilis tapo nestabilus, sunkiai valdomas – tai ir lėmė eismo įvykį. Draudikas taip pat atsižvelgė į tai, kad nudilusios padangos buvo ant pareiškėjo automobilio galinių, jo varomųjų, ratų. Siekiant automobilio stabilumo ant kelio dangos, būtent varomieji ratai gali užtikrinti automobilio stabilumą ir kontrolę. Todėl draudikas padarė išvadą, kad pareiškėjo automobilio techniniai parametrai turėjo įtakos automobilio kontrolei bei stabilumui, ir dėl to įvyko eismo įvykis.

Kaip jau buvo minėta, ginčas Lietuvos banke nagrinėjamas laikantis rungimosi principo. Šiuo atveju pareiškėjas ir draudikas privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ir (ar) atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėjamu atveju, įvertinus šalių pateiktus faktinius duomenis ir juos pagrindžiančius įrodymus, pažymėtina, kad draudikas atliko išsamų aplinkybių tyrimą ir atidžiai apžiūrėjo automobilį, atliko priežastinio ryšio vertinimą ir išdėstė išvadas, pagrindžiančias, automobilio techninę būklę eismo įvykio metu bei įrodė priežastinį ryšį tarp automobilio techninės būklės ir eismo įvykio.

Atsižvelgiant į išdėstytą ir į ginčo šalių rungimosi principą, laikytina, kad draudikas įrodė sąlygas, būtinas įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 8.1.5 papunktį. Pripažinus įvykį nedraudžiamuoju, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo M. G. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu